

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:3473

av **Johan Hedin (C)**

Effektivare rättsprocess vid brott i butik och handel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om effektivare rättsprocess vid brott i butik och handel och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt polisens senaste kartläggning, från juni 2017, uppgår nu antalet utsatta områden i Sverige till 61 stycken. Av dessa klassas 23 stycken som extra utsatta. Det innebär att polisen inte fullt ut kan garantera trygghet och säkerhet i de särskilt utsatta områdena, vilket får stor konsekvens för både boende och näringsidkare i dessa områden.

Företag och butiker som verkar inom handeln har de senaste åren upplevt en ökning av brott riktade mot sin verksamhet. Det är alltifrån enklare brott där man stjälar varor för så små belopp som 50 kronor till större stölder för miljonbelopp, där det också kan vara våld och vapenhot inblandat. Men oavsett värdet som stjäls så är det ett brott som begås, som skapar problem både för handlare och personal. Många handlare som jag har träffat, vittnar om ett hårdare klimat och en tuffare attityd hos förövarna och att det tar alltför lång tid innan polisen kommer till butiken när ett brott anmäls.

För år 2016 beräknas värdet på de varor som stals inom handeln uppgå till 6 miljarder kronor, enligt statistik från Svensk Handel. Men det finns också ett stort mörkertal då långt ifrån alla handlare anmäler alla brott som sker. För år 2015 var denna siffra 4,6 miljarder kronor. Vi kan således konstatera att det sker en kraftig ökning av stölder i butiker över hela Sverige.

Under mina studieresor i Sverige har jag träffat många olika handlare. Oavsett var i Sverige handlarna finns så vittnar man om att polisen inte prioriterar brott i butik och att det tar lång tid innan polisen kommer. De fall som går vidare till domstol avskrivs alltför ofta. En konsekvens av detta är att många handlare har slutat att anmäla brott i butik då det ändå inte ger någon effekt. Vi har också sett att flera butiker väljer att lägga

ner sin verksamhet i särskilt utsatta områden. Det får som en effekt att utanförskapet förstärks och att viktig service för de boende försvinner.

För att komma till rätta med den ökade brottsligheten i butik föreslår jag att riksdagen närmare undersöker följande åtgärder, som ett led för att komma tillrätta med problematiken.

- Fler synliga poliser på gator och torg som också ges möjlighet att prioritera brott i butik och andra brott mot näringsidkare.
- Effektivisera hanteringen av stöldbrott i butik. Detta kan göras genom dels en effektivare förhørsprocess med förhör på distans, men också genom upprättande av jourdomstolar som har möjlighet att döma i denna typ av brott.
- Avskaffa straffrabatten för de som stjal återkommande samt möjlighet att kunna omvandla bötesstraff till fängelse för de som konsekvent vägrar att betala böter.
- Butiken måste bli en fredad zon och det måste finnas en laglig möjlighet att porta återfallsförbrytare från butiken.

När det gäller hanteringen av stöldbrott föreslår jag ett förenklat förfarande och att bötessumman tillfaller handlaren direkt. Enligt en modell som tillämpas i Holland kan polisen direkt skriva ut bötesbeloppet på plats och lämna över den till gärningsmannen. Endast om gärningsmannen i efterhand motsätter sig bötesbeloppet eller om det är fråga om upprepad brottslighet går brottet vidare till domstol. Med denna modell skulle den juridiska processen kunna effektiviseras och ett snabbare avslut uppnås, och handlaren får kompensation för den skada och tidsförlust som hantering av ett stöldärende innebär.

Tillträdesförbud genom en ny typ av utökat kontaktförbud fick jag majoritet för under förra årets motionsbehandling, men eftersom regeringen inte har levererat på den punkten fortsätter jag att driva frågan.

Det är dags att ta detta ett steg längre genom att regeringen tar initiativ till en utredning som behandlar om det är möjligt att förenkla rättsprocessen vid brott i handel och butik. Frågan kring säkerhet och trygghet i handel och butik är viktig såväl för Centerpartiet som för affärsinnehavarna och kunderna. Det är viktigt att få bukt med mörkertalet i brottsstatistiken och skapa en förändring så att handeln vågar anmäla och att rättsväsendet dömer ut ett straff i proportion till brottet. Det är också viktigt att polisen ges möjlighet att prioritera brott i butik och andra vardagsbrott för att kunna återställa tryggheten i särskilt utsatta områden.

Johan Hedin (C)